

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 5413 від 21.04.2021
Народні депутати України
О. Бондаренко та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони та збереження особливо цінних ділянок природних водойм та водотоків»

У проекті, метою якого є «збереження у природному стані унікальних ділянок природних водойм та водотоків, що не зазнали антропогенного впливу або тих, де такий вплив є незначним (тобто ділянок річок, що наближені до референційних (еталонних) умов та відповідають класу екологічного стану масиву поверхневих вод «відмінний»», а також гармонізація національного природоохоронного законодавства із міжнародними нормами та природоохоронним законодавством Європейського Союзу» (п. 2 пояснювальної записки до нього), пропонується внести ряд змін до Водного (далі – ВК України) та Земельного (далі – ЗК України) кодексів України. Відповідно до цих змін, зокрема, вводиться нова правова категорія «особливо цінна ділянка природних водойм та водотоків», регулюються питання визначення, користування та охорони таких ділянок.

Прийняття проекту, на думку суб'єктів права законодавчої ініціативи, «забезпечить охорону та збереження природного середовища існування видів дикої флори і фауни, збереження та відновлення біорізноманіття, у тому числі рідкісних видів тварин і рослин, що занесені до Червоної книги України, Міжнародного та Європейського червоних списків, сприятиме збільшенню територій та об'єктів природно-заповідного фонду України» тощо (п. 7 пояснювальної записки до проекту).

На момент підготовки висновку проект не включено до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX.

Головне управління, проаналізувавши проект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту такі зауваження.

1. У проекті пропонується доповнити ст. 1 ВК України визначенням змісту нового терміну «особливо цінна ділянка природних водойм та водотоків», під яким розуміється «масив (масиви) поверхневих вод, який не зазнав змін внаслідок антропогенного впливу або такі зміни є незначними (неістотними) та відповідає класу екологічного стану «відмінний», а також прилеглі до нього

прибережні захисні смуги». Проте, слід звернути увагу, що у проекті не визначено як саме має (мають) встановлюватися «масив (масиви) поверхневих вод», який (які) отримують статус «особливо цінної ділянки природних водойм та водотоків», що може ускладнити застосування відповідних положень.

2. Відповідно до ч. 1 нової редакції ст. 94 «Охорона та користування водними об'єктами, віднесеними до природно-заповідного фонду» ВК України передбачається, що «водні об'єкти, *у тому числі особливо цінні ділянки природних водойм та водотоків*, віднесені у встановленому законодавством порядку до територій та об'єктів природно-заповідного фонду, охороняються та використовуються відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про природно-заповідний фонд України» (далі – Закон). Із зазначеного випливає, що «особливо цінні ділянки природних водойм та водотоків» відносяться до територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Проте слід звернути увагу, що згідно з ч. 2 преамбули Закону природно-заповідний фонд становлять *ділянки суші і водного простору*, природні комплекси та об'єкти яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища, тобто, до складу природно-заповідного фонду входять не «ділянки природних водойм та водотоків», про що йдеться у проекті, а «ділянки водного простору». При цьому, у ст. 3 Закону, яка визначає класифікацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, *особливо цінні ділянки природних водойм та водотоків* не зазначені, а внесення відповідних змін до Закону у проекті не передбачено.

3. Не узгоджуються із Законом положення нової ст. 94¹ «Охорона особливо цінних ділянок природних водойм та водотоків» ВК України, відповідно до ч. 3 якої «віднесення ділянок природних водойм та водотоків до особливо цінних є підставою для оголошення їх та прилеглих територій прибережних захисних смуг територією чи об'єктом природно-заповідного фонду України». Річ у тім, що Законом визначається порядок створення й оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду (розділ VII - ст. ст. 51-55), який передбачає чітко визначену і досить складну процедуру визнання певних території та об'єктів територіями та об'єктами природно-заповідного фонду, з якою не узгоджується зазначене положення нової ст. 94¹ ВК України.

4. Окремі положення проекту не узгоджуються між собою. Так, відповідно до ч. ч. 1-2 ст. 94 ВК України (в редакції проекту) «водні об'єкти, *у тому числі особливо цінні ділянки природних водойм та водотоків*, віднесені у встановленому законодавством порядку до територій та об'єктів природно-заповідного фонду, *охороняються та використовуються відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про природно-заповідний фонд України» (ч. 1); «якщо цим Кодексом, Земельним кодексом України встановлений більш суворий режим охорони та використання водного об'єкта, у тому числі особливо цінної*

ділянки природних водойм та водотоків у частині заборон та обмежень господарської та іншої діяльності, ніж у Законі України «Про природно-заповідний фонд України», *застосовуються норми цього Кодексу та Земельного кодексу України*» (ч. 2). Водночас відповідно до ч. 1 нової ст. 94¹ ВК України «особливо цінні ділянки природних водойм та водотоків ... *підлягають охороні відповідно до законодавства*» без конкретизації якого саме, внаслідок чого до його складу підлягають включенню й інші нормативно-правові акти, ніж ВК України, ЗК України та Закон.

Перший заступник керівника
Головного управління

С. Гудзинський

Вик.: С. Кузнецова, М. Муравська

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Гудзинський Сергій Олексійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002D3B2800A9698600
Дійсний до: 23.07.2022 9:05:24

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/224014 від 07.07.2021

575877